№23

<u>Журнал Францисканського Ордену Світських</u>

ТИ СВЯЩЕНИК НАВІКИ

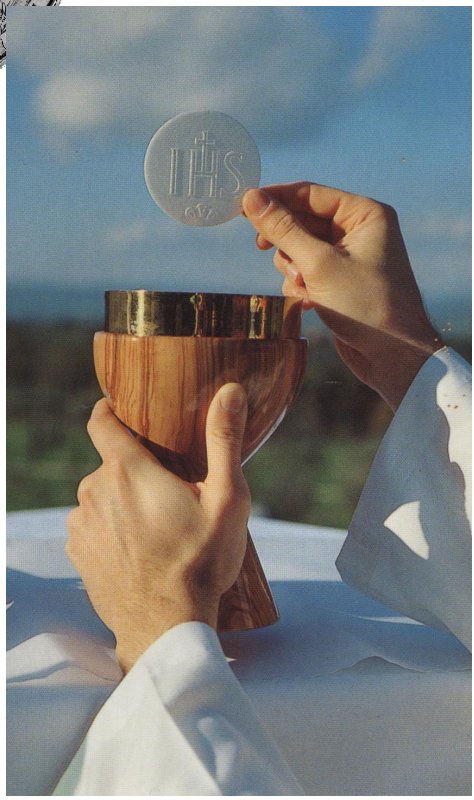

Житомир 2009

Журнал «МИР та ДОБРО» Францисканського Ордену Світських (ФОС), парафії св. Іоана з Дуклі при монастирі оо. Францисканців (OFM) м. Житомира.

У НОМЕРІ:

Життя церкви

Енцикліка Святійшого отця Бенедикта XIV _____ *3*

Літургійний рік

Рік Священства _____ *20*
Відпусти у Рік Священства _____ *23*

Францисканська формація

Францисканська духовність _____ *25*
Цвіт з Назарету _____ *29*
Ікона як історія спасіння _____ *32*

Життя общини

Спогад блаженної смерті св. Франциска _____ *36*

Вітання _____ *38*

Святі францисканці

18 вересня – бл. Амброзій Марія з Торренто _____ *39*

Редакція: о. Радослав (OFM), Людмила Данилко, Марія Окунєва, Людмила Павловська, Валентина Журавльова, Станіслав Ганський, Неля Ганська.
Наша адреса: 10014 Житомир, вул. Київська, 4, монастир OFM Тел. 22 – 78 – 88, 37 – 54 – 64

Життя Церкви

ЕНЦИКЛІКА CARITAS IN VERITATE (ЛЮБОВ У ПРАВДІ) СВЯТІЙШОГО ОТЦЯ БЕНЕДИКТА XVI ДО ЄПИСКОПІВ, ПРЕСВІТЕРІВ І ДИЯКОНІВ, ДО ОСІБ ПОСВЯЧЕНИХ, ДО

ВСТУП

1. Любов у правді, яку Ісус Христос засвідчив Своїм земним життям, а особливо Своєю смертю і воскресінням, є основною рушійною силою справжнього розвитку кожної людини і всього людства. Любов – *"caritas"* – це надзвичайна сила, що спонукає людей до мужнього та самовідданого ангажування на полі справедливості та миру. Це сила, яка має свої початки у Богові – одвічній Любові і абсолютній Правді. Кожен знаходить своє добро, приймаючи план, який Бог має щодо нього, щоб у повній мірі його здійснити: бо у тому плані знаходить свою правду, а приймаючи її, стає вільним (пор. Ін 8,22). Тому захист правди, пропонування її з покорою і переконанням, а також свідчення про неї в житті є необхідними і незамінними формами любові. Бо вона "втішається спільно з правдою" (1 Кор 13,6). Всі люди зазнають внутрішнього імпульсу справжньої любові: любов і правда ніколи їх не залишають цілком, оскільки є покликанням, вписаним через Бога в серце і розум кожної людини. Ісус Христос очищає і звільнює від наших людських обмежень пошук любові, а також правди, і відкриває перед нами у всій повноті ініціативу любові та проект справжнього життя, який підготував нам Бог. У Христі *любов у правді* стає Обличчям Його Особи, а для нас покликанням полюбити наших братів у правді Його проекту. Він бо Сам є Правдою (пор. Ін 14,6).

2. Любов [caritas] є основою соціального вчення Церкви. Вся відповідальність і кожне зобов'язання цієї науки черпають із любові, яка, згідно з навчанням Ісуса, становить синтез усього Закону (пор. Мф 22,36-40). Становить вона правдиву сутність особистих відносин з Богом і ближнім; є не тільки основою відносин на мікрорівні: дружніх, сімейних, малої групи, але також і на макрорівні: суспільних, економічних і політичних. Для Церкви – сформованої Євангелієм – любов є всім, оскільки, як навчає св. Іван (пор. 1 Ін 4,8,16) і як я нагадав у своїй першій Енцикліці, "Бог є любов'ю" (Deus caritas est): *усе походить із Божої любові, все сформовано нею, і до неї все спрямовано*.

Любов є найбільшим даром, який Бог передав людям, є Його обіцянкою і нашою надією. Я свідомий того, що існують помилкові дороги, і що любов – як то бувало і буває – втрачає свій сенс, як і того, що з цим поєднаний ризик неправильного розуміння любові, вилучення з неї етичного змісту чи принаймні труднощів із її правильною оцінкою. У суспільних, юридичних, культурних, політичних і економічних сферах, тобто в контекстах, більш заражених на небезпеку цього роду, легко стверджують її невелике значення для інтерпретації і керівництва моральною відповідальністю. Звідси потреба поєднати любов із правдою не тільки у напрямку, вказаним св. Павлом, *"veritas in caritate"* ["по правді та в любові" – пер. І. Хоменка, "правдомовні в любові" – пер. І. Огієнка. – Z] (Еф 4,15), але також і у зворотному і доповнюючому напрямку – *"caritas in veritate"*. Правду треба шукати, знаходити і висловлювати в "економіці" любові, але, у свою чергу, любов треба розуміти, цінити і нею жити у світлі правди. Таким чином не тільки ми слугуватимемо любові, освітленій правдою, але ми даємо правді вірогідність, вказуючи її силу свідчення і переконання у конкретному громадському житті. Не є це нині малозначиме, сьогодні, коли в суспільному і культурному контексті релятивізують правду, часто взагалі не звертають на неї увагу і не бажають визнати її існування.

3. Завдяки цьому тісному зв’язку з правдою любов можна визнати автентичним виразом людства, а також як елемент людських стосунків, що має фундаментальне значення, у тому числі й публічної природи. *Тільки в правді любов спалахує* і може жити справжнім життям. Правда є світлом, що надає любові сенс і цінність. Світло це є світлом розуму і віри, завдяки якому розум пізнає природну і надприродну правду любові: відкриває сенс давати її, приймати і причащатися. Без правди любов дегенерує в сентименталізм. Любов стає пустою оболонкою, яку наповнити можна в довільний спосіб. У культурі без правди існує ризик викривленої любові. Стає вона жертвою випадкових емоцій і поглядів, зловживаним словом, яке деформується аж до протилежного значення. Правда звільнює любов від вузьких доріг емоційності, що позбавляють її реляційного та суспільного змісту, і від фідеїзму, що позбавляє її людського та універсального

бачення. Любов віддзеркалює у правді персональний вимір і водночас публічну віру в біблейського Бога, що є одночасно "αγάπη" [агапе] і "λόγος" [логос]: Любов'ю і Правдою, Любов'ю і Словом.

4. Оскільки любов повна правди, людина може зрозуміти багатство її цінностей, може нею ділитися і спілкуватися. *Правда* є ж бо λόγος, що творить διάλόγος, отже, спілкуванням і причастям. Правда, дозволяючи людині вийти з кола суб'єктивних думок і відчуттів, дає їй можливість руху поза культурними та історичними обмеженнями, як і дає можливість знайти спільність в оцінці вартостей і сутностей. Правда відкриває і єднає наші інтелекти в λόγος любові: ось християнське свідоцтво і доказ любові. У нинішньому суспільному і культурному контексті, з його поширеною тенденцією до релятивізації правди, переживання любові у правді призводить до розуміння, що вибір християнських цінностей є не тільки справою корисною, але необхідною для творення доброго суспільства та справжнього, інтегрального людського розвитку. Християнство любові без правди можна легко поміняти на сукупність добрих відчуттів, корисних у суспільному співжитті, але в цілому маргінальних. Тобто не було б уже справжнього і відповідного місця для Бога у світі. Любов, позбавлена правди, зводиться до вузьких і приватних стосунків. Вилучається з проектів і процесів творення людського розвитку універсального характеру, в діалозі знання і дії.

5. Любов-милосердя [*Caritas*] – це любов прийнята і дарована. Вона є "благодаттю" (*cháris*). Її джерелом є криштальна любов Батька до Сина, у Святому Дусі. Це любов, яка з Сина спливає на нас. Це любов творення, завдяки якому існуємо; це любов спокути, завдяки якій ми є наново створені. Це явлена і втілена любов Христа (пор. Ін 13,1), а також "влита в серця наші Святим Духом" (Рим 5,5). Люди, будучи адресатами Божої любові, стали її суб'єктами і покликані, щоб стати інструментами благодаті, щоб поширювати любов Божу і творити мережі любові.
Цій динаміці любові прийнятій і жертовній відповідає соціальне вчення Церкви. Є вона *"caritas in veritate in re sociali"*:

проголошенням правди Христової любові в суспільстві. Ця наука є служінням любові, але у правді. Правда зберігає і виражає звільняючу силу любові у щораз нових подіях історії. Є одночасно правдою віри і розуму, одночасно в розрізненні та об'єднанні двох сфер пізнання. Цієї правди потребують: розвиток, суспільний добробут і належне розв'язання серйозних суспільно-економічних проблем, що тривожать людство. Ще більш потребують того, щоб ця правда була люблячою і про неї свідчили. Без правди, без довіри і любові до правди немає свідомості і суспільної відповідальності, а суспільна діяльність стає залежною від приватних інтересів і логіки влади, призводячи до поділу суспільства, а тим більше суспільства, що прямує до глобалізації, в такі важкі моменти, як нині.

6. *"Caritas in veritate"* це принцип, навколо якого зводиться соціальне вчення Церкви; цей принцип приймає форму дії в орієнтаційних критеріях моральної дії. Хочу особливо звернути увагу на два з них, в особливий спосіб пов'язаних із діяльністю на користь розвитку в суспільстві, що прямує до глобалізації: йдеться про *справедливість і загальні блага*.
Перш за все, *справедливість* [Ubi societas, ibi ius]: кожне суспільство опрацьовує власну систему справедливості. *Любов перевершує справедливість*, оскільки любити значить дарувати, жертвувати щось своє іншому; але ніколи любові немає без справедливості, яка спонукає, щоб дати іншому те, що є його, що йому належить із причини його існування і дій. Не можу "дарувати" щось іншому від себе, якщо йому не дам насамперед те, що йому належить згідно зі справедливістю. Хто любить інших, перш за все справедливий щодо них. Справедливість не тільки не чужа любові, не тільки не є альтернативною чи паралельною дорогою любові: справедливість неподільно пов'язана з любов'ю [пор. Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, (26.03.1967), 22: AAS 59 (1967), 268; пор. II Ватиканський Собор. Душпастирська Конституція про Церкву в сучасному світі Gaudium et spes, 69], супроводжує її. Справедливість є першою дорогою любові, як сказав Павло VI, є її "якнайменшою мірою" [Промова з нагоди дня розвитку, Богота, 23.08.1968: AAS 60 (1968), 626-627], становить інтегральну

частину цієї любові "ділом і правдою" (1 Ін 3,18), до якої заохочує апостол Іван. З одного боку, любов домагається справедливості: визнання і ставлення з повагою до законних прав окремих осіб і народів. Вона прагне будувати міста людини згідно з правом і справедливістю. З іншого боку, любов перевершує справедливість і доповнює її згідно з логікою дару і пробачання [пор. Іван Павло II. Послання на Всесвітній день Миру 2002: AAS 94 (2002), 132-140]. Місто людини виростає не тільки завдяки зверненню до прав і обов'язків, але ще більше і в першу чергу завдяки відносинам безкорисливості, милосердя і сопричастя. Любов об'являє в людських стосунках завжди також і Божу любов, даючи теологічну і спасінницьку цінність усіляким заангажуванням справедливості у світі.

7. Потрібно також мати на увазі загальні блага. Любити когось, це значить прагнути йому добра і ефективно діяти з цією метою. Окрім індивідуальних благ існують блага, пов'язані із суспільним співжиттям: загальні блага. Це добро "всіх нас", що складаються з окремих осіб, сімей, а також проміжних груп, що об'єднуються у суспільній спільноті [пор. II Ватиканський Собор. Душпастирська Конституція про Церкву в сучасному світі Gaudium et spes, 26]. Не є це добро, яке шукають заради нього самого, а з огляду на осіб, які належать до суспільної спільноти і які тільки в ній можуть дійсно та більш ефективно досягти свого добра. Бажання *загального блага* й ангажування на його річ являє *вимогу справедливості та любові*. Старатися задля загального блага означає, з одного боку, дбати, а з іншого – користуватися сукупністю інституцій, що творять із юридичної, громадської, політичної і культурної точки зору структуру громадського життя, яке таким чином приймає форму *поліса* [*pólis*], міста. Тим ефективніше ми любимо ближнього, що більше діємо на користь загального добра, що відповідає також його, ближнього, реальним потребам. Кожен християнин покликаний до цієї любові згідно зі своїм покликанням і своїми можливостями впливу в *полісі*. Оця інституційна – ми можемо також сказати політична – дорога любові є не менш характерна і переконлива, аніж любов, що безпосередньо стосується ближнього, поза інституційними посередництвами в межах *полісу*. Коли любов оживляє

заангажованість у справу загального блага, вона, заангажованість, має більшу цінність, ніж виключно світське і політичне заангажування. Як кожне заангажування у справедливість, воно вписується у свідоцтво Божої любові, яке, діючи в часі, прокладає шлях до вічності. Коли земна діяльність людини черпає натхнення з любові та підтримується нею, то це спричиняється до розбудови спільного *міста Божого*, до якого спрямована історія людської родини. У суспільстві, що знаходиться на дорозі до глобалізації, загальне благо і заангажування у його справу мусять прийняти вимір усієї людської родини, тобто спільноти народів і націй [пор. Іван XXIII. Енцикліка Pacem in terris (11.04.1963), 68-70: AAS 55 (1963), 257-304], щоб сформувати *місто людини* в єдності та мирі, роблячи його у певній мірі передчуттям очікуваного міста Божого без бар'єрів.

8. Публікуючи в 1967 р. Енцикліку *Populorum progressio*, мій шановний попередник Павло VI прояснив велику тему розвитку народів блиском правди і світлом Христової любові. Ствердив він, що свідоцтво Христа є першим і основним чинником розвитку [пор. Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 14: l.c., 264] і залишив нам завдання йти дорогою розвитку всім нашим серцем і всім нашим розумом [пор. Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 82: l.c., 297], тобто з жаром любові та мудрістю правди. Це споконвічна правда Божої любові, нам дарована благодать, відкриває наше життя до дару і уможливлює надію на "розвиток цілої людини і всіх людей" [пор. Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 42: l.c., 278], на перехід "із менш людських умов життя до умов, більш гідних людини" [пор. Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 20: l.c., 267], що реалізується подоланнями труднощів, які невідлучно зустрічаються на дорозі.
Після понад сорока років від часу публікації Енцикліки я прагну скласти честь і вшанувати пам'ять великого Папи Павла VI, піднімаючи його повчання про *інтегральний людський розвиток* і крокуючи дорогою, визначеною цим навчанням, щоб його зробити актуальним нині. Цей процес актуалізації розпочався від Енцикліки *Sollicitudo rei socialis*, яку Слуга Божий Іван Павло II бажав увіковічити публікацією *Populorum progressio* з нагоди її двадцятої річниці. До того часу нагадуванням у такий спосіб було

відзначене лише *Rerum novarum*. Через понад двадцять років я висловлюю своє переконання, що *Populorum progressio* заслуговує вважатися за "*Rerum novarum* сучасності", що прояснює дорогу людства у напрямі до поєднання.

9. Любов у правді – *caritas in veritate* – це великий виклик для Церкви у світі поступу і поширення глобалізації. Ризик наших часів полягає у тому, що фактичній взаємній залежності між людьми і народами не відповідає етична взаємодія сумлінь та інтелектів, наслідком якої міг би бути правдиво людський розвиток. Лише завдяки *любові, освіченій світлом розуму і віри*, можливо досягнути більш людських і гуманістичних цілей розвитку. Поділ благ і ресурсів, що є джерелом справжнього розвитку, не гарантується всього лише технічним прогресом і чисто відносинами корисливості, а потенціалом любові, що долає зло добром (пор. Рим 12,21) і відкривається до взаємності сумління і свободи.
Церква не може запропонувати технічних рішень [II Ватиканський Собор. Душпастирська Конституція про Церкву в сучасному світі Gaudium et spes, 36; Павло VI. Апостольський Лист. Octogesima adveniens (14.05.1971), 4: AAS 63 (1971), 403-404; Іван Павло II. Енцикліка Centesimus annus (1.05.1991), 43: AAS 83 (1991), 847] і є "якнайдалі від втручання в уряди держав" [Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 13]. Має, однак, місію здійснення правди – у кожний час і за різних обставин, для суспільства виміру людини, її гідності та покликання. Без правди людина приречена на емпіричне і скептичне бачення життя, нездатне піднятися понад πρᾶξις [праксіс], оскільки не цікавить її дослідження цінностей – а деколи навіть значень – завдяки яким могла б оцінити їх і спрямувати себе. Вірність людині вимагає *вірності правді*, яка як єдина *гарантує свободу* (пор. Ін 8,32) і *можливість інтегрального людського розвитку*. Тому Церква шукає її, невтомно проголошує і визнає її, якщо десь проявляється. Цієї місії правди Церква не може зректися. Її соціальне вчення становить особливий елемент цього проголошення: вона є службою правді, рятівній правді. Відкрите на правду, що

походить із будь-якого джерела знання, соціальне вчення Церкви приймає її, складає докупи фрагменти, в яких її часто відшуковує, і стає її медіатором у завжди новому житті спільноти людей і народів [пор. Папська Рада "IUSTITIA ET PAX", COMPENDIO DELLA DOTTRINA SOCIALE DELLA CHIESA (2.04.2004), 76].

РОЗДІЛ I

ПОСЛАННЯ POPULORUM PROGRESSIO

10. Прочитання наново *Populorum progressio* після понад сорока років від її публікації заохочує залишитися вірним її посланню любові та правди, обдумуючи його в контексті особливого навчання magisterium Павла VI, а більш загально – у межах традиції соціального вчення Церкви. Потрібно, крім того, оцінити різні поняття, в яких – на відміну від того періоду – з'являється проблема розвитку. Отже, правильну точку зору становить *Традиція апостольської віри* [пор. Бенедикт XVI. Промова під час інавгураційної сесії V Загальної Конференції Єпископату Латинської Америки і Карiїбів (13.05.2007): Insegnamenti III, 1 (2007), 854-870], що є спадком стародавнім і новим, без якого *Populorum progressio* була б документом, позбавленим коренів, а питання розвитку зводилися б усього лише до соціологічних даних.

11. *Populorum progressio* було опубліковано відразу після закінчення II Ватиканського Собору. Сама Енцикліка відзначає у перших абзацах своє тісне пов'язання із Собором [пор. nn. 3-5: l.c., 258-260]. Зі свого боку, через двадцять років Іван Павло II підкреслював у *Sollicitudo rei socialis* [пор. Іван Павло II. Енцикліка Sollicitudo rei socialis (30.12.1987), 6-7: AAS 80 (1988), 517-519] плідний зв'язок цієї Енцикліки із Собором, а особливо з душпастирською Конституцією *Gaudium et spes*. Так само і я прагну нагадати тут важливу роль II Ватиканського Собору для Енцикліки Івана Павла II, як і також для наступного соціального вчення Пап Римських. Собор поглибив те, що завжди належить до правди віри, тобто Церква, будучи у службі Бога, залишається на службі світу в категоріях любові та правди. З цього бачення виходив Павло VI, щоб передати нам дві великі правди. Перша з

них є те, що *вся Церква, у всій своїй сутності та дії, коли звіщає, таїнствує і діє в любові, має на меті підтримку інтегрального розвитку людини*. Церква виконує публічну роль – яка не звужується до її опікунської або освітньої діяльності, але являє собою енергію у службі промоції людини і загального братерства, – коли може користатися свободою. У багатьох випадках перешкодою для цієї свободи є заборони і переслідування, але є вона також обмежувана, коли публічна присутність Церкви зводиться всього лише до її доброчинної діяльності. Другою правдою є те, що *автентичний розвиток людини стосується цілісності її особи у всіх її вимірах* [пор. Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 14: l.c., 264]. Без перспективи вічного життя людський прогрес на цьому світі позбавлений дихання. Замкнений у рамках історії, ризикує бути зведеним єдино до того, щоб щораз більше мати. Таким чином, людство втрачає відвагу, щоб бути готовим на прийняття вищих благ, на великі та безкорисливі ініціативи, що випливають із загальної любові. Людина не розвивається завдяки власним силам, і не можна передати їй розвиток просто ззовні. Протягом історії часто вважали, що вистачить створити інституції, які повинні гарантувати людству здійснення права на розвиток. На жаль, на ці інституції покладали занадто великі сподівання, так немовби вони могли досягти бажаної мети автоматично. Реально самих інституцій не вистачить, бо цілісний людський розвиток є насамперед покликанням, отже, пов’язаний із вільним і солідарним прийняттям відповідальності з боку всіх. Крім того, такий розвиток вимагає трансцендентної візії сім’ї, потребує Бога: без Нього розвиток або заперечується, або доручається єдино в руки людини, яка зарозуміло думає про мниме самоспасіння і остаточно пропагує дегуманізований розвиток. З іншого боку, тільки зустріч із Богом дозволяє не тільки "бачити в іншій людині завжди лише іншого" [Бенедикт XVI. Енцикліка Deus caritas est, 18: l.c., 232], але розпізнати в нім образ Божий, доходячи тоді до справжнього відкриття іншої людини і до зрілої любові, яка "стає піклуванням про людину і служінням задля іншого" [пор. Бенедикт XVI. Енцикліка Deus caritas est, 6: l.c., 222].

12. Зв'язок між *Populorum progressio* і II Ватиканським Собором не є цезурою між соціальним вченням Павла VI та вченням Пап Римських, його попередників, бо Собор становить поглиблення цього виду вчення у тяглості життя Церкви [пор. Бенедикт XVI. Промова до Римської Курії з нагодо Різдва (22.12.2005): Insegnamenti, I (2005), 1023-1032]. У цьому сенсі не сприяють проясненню певні абстрактні поділи в межах соціального вчення Церкви, які накидають папському соціальному вченню чужі йому категорії. Немає двох відмінних між собою типологій соціального вчення, передсоборної та постсоборної, але є *одне вчення, зв'язне і водночас завжди нове* [пор. Іван Павло II. Енцикліка Sollicitudo rei socialis, 3: l.c. 515]. Слушно буде підкреслити особливий характер однієї чи іншої Енцикліки, вчення одного або іншого Папи Римського, але не можна втрачати з поля зору зв'язності всього доктринального *corpus*'у [пор. Іван Павло II. Енцикліка Sollicitudo rei socialis, 1: l.c., 513-514]. Зв'язність не означає замкненість у якійсь системі, але радше динамічну вірність стосовно отриманого світла. Нові проблеми, що завжди з'являються, соціальне вчення Церкви освітлює світлом, яке не змінюється [пор. Іван Павло II. Енцикліка Sollicitudo rei socialis, 3: l.c., 515]. Оберігає це сталий та історичний характер цього доктринального "спадку" [пор. Іван Павло II. Енцикліка Laborem exercens (14.09.1981), 3: AAS 73 (1981), 583-584], який зі своїми характерними ознаками є частиною завжди живої Традиції Церкви [пор. Іван Павло II. Енцикліка Centesimus annus, 3: l.c., 794-796]. Соціальне вчення побудоване на фундаменті, переданому через Апостолів Отцям Церкви, а потім прийнятим і поглибленим великими Вчителями Церкви. Це вчення остаточно звертається до нової Людини, до "останнього Адама духом животворним" (пор. 1 Кор 15,45), що являє засаду любові, яка "ніколи не переминає" (1 Кор 13,8). Свідчать про неї Святі та всі, котрі віддали життя за Христа Спасителя на полі справедливості та миру. Виражається в ній пророче завдання Пап Римських, щоб бути на чолі апостольської Христової Церкви і розпізнавати нові вимоги євангелізації. З цих причин Енцикліка *Populorum progressio*, вписуючись у велику течію Традиції, здатна промовити до нас і сьогодні.

13. Крім свого важливого зв'язку зі всім соціальним вченням Церкви, Енцикліка *Populorum progressio тісно пов'язана зі всім вченням Павла VI*, а особливо з його соціальним вченням. Безумовно, його вчення мало велике значення: він підтвердив невід'ємну важливість Євангелія для розбудови суспільства згідно зі свободою і справедливістю, в ідеальній та історичній перспективі цивілізації, що оживляється любов'ю. Павло VI зрозумів чітко, що соціальне питання стало всесвітнім [пор. Енцикліка Populorum progressio, 3: l.c., 258] питанням і вловив взаємний зв'язок між прагненням до єднання людства і християнським ідеалом однієї сім'ї народів, солідарної у спільному братерстві. *Серце християнського суспільного послання він визначив у людському і християнському розумінні розвитку* і запропонував християнську любов як основну силу розвитку. Павло VI, керуючись бажанням показати сучасній людині вповні любов Христа, відважно звернувся до важливих суспільних питань, всупереч культурним обмеженням свого часу.

14. Далі в Апостольському листі *Octogesima adveniens* із 1971 р. Павло VI підняв тему сенсу політики, а також *небезпеки, що їх створюють утопічні та ідеологічні візії*, які визначають її етичну і людську якість. Йдеться про аргументи, тісно пов'язані з розвитком. На жаль, негативні ідеології множаться, як і раніше. Павло VI уже застерігав щодо технократичної ідеології, особливо сьогодні укоріненої [пор. Енцикліка Populorum progressio, 34: l.c., 274], свідомий великої небезпеки доручення всього процесу розвитку виключно технології, оскільки ж бо таким чином він залишився б без орієнтирів. Технологія, осмислювана сама в собі, є двозначною. Якщо, з одного боку, і нині є люди, що висловлюються за доручення їй згаданого процесу повністю, з іншого боку ми є свідками народження ідеологій, що заперечують *in toto* [повністю] корисність розвитку, вважаючи його радикально нелюдським і таким, що провадить лише до деградації. Таким чином, доходить до засудження не тільки помилкового і несправедливого способу, в який люди інколи спрямовують розвиток, але також і самих наукових відкриттів, які – якщо їх добре використати – створюють можливість зростання для всіх. Ідея світу без розвитку виражає недовіру до людини і до Бога.

Тому серйозною помилкою є недооцінка людських можливостей контролювати деформування розвитку, як і пряме ігнорування тої правди, що людина є конституційно спрямована на те, щоб "бути більше". Ідеологічна абсолютизація технічного розвитку чи прищеплення утопії повернення людства до первинного природного стану, це два протилежні способи відділити прогрес від його моральної оцінки, а отже, від нашої відповідальності.

15. Інші два документи Павла VI, не пов'язані тісно із соціальним вченням, – Енцикліка *Humanae vitae* від 25 липня 1968 року, а також Апостольське повчання *Evangelii nuntiandi* від 8 грудня 1975 року – є дуже важливими, щоб *у повній мірі показати людський сенс пропонованого Церквою розвитку*. Тому, отже, прочитання цих текстів також є відповідним стосовно *Populorum progressio*.

Енцикліка *Humanae vitae* підкреслює одночасно єднаюче і творче значення статевості, ставлячи таким чином в основу суспільства подружню пару, чоловіка і жінку, які взаємно сприймаються у своїй відмінності та доповненні; пару, отже, відкриту до життя [пор. nn. 8-9: AAS 60 (1968), 485-487; Бенедикт XVI. Промова до учасників Міжнародного Конгресу На Папському Латеранському Університеті з нагоди 40-річчя Енцикліки Павла VI "Humanae vitae" (10/05.2008): Insegnamenti, IV, 1 (2008), 753-756]. Не йдеться про чисто індивідуальну моральність: *Humanae vitae* вказує на *сильні зв'язки, що існують між етикою життя і суспільною етикою*, розпочинаючи магістеріальну тематику, яка поступово отримала вигляд у формі різних документів, останнім часом в Енцикліці *Evangelium vitae* Івана Павла II [пор. Енцикліка Evangelium vitae (25.03.1995), 93: AAS 87 (1995), 507-508)]. Церква підкреслено пропонує цей зв'язок між етикою життя і суспільною етикою, будучи свідомою, що "не може (...) мати міцних підстав суспільство, яке, – хоч висловлюється за такі цінності, як гідність особи, справедливість і мир, – радикально заперечує саме собі, приймаючи і терплячи найрізноманітніші форми приниження і порушення людського життя, особливо життя слабких і відсунутих на маргінес людей" [пор. Енцикліка Evangelium vitae (25.03.1995), 101: l.c., 516-518].

Зі своїх сторінок Апостольське повчання *Evangelii nuntiandi* має глибоке відношення до розвитку, оскільки "євангелізація – як писав Павло VI – не буде повною, якщо не взяти до уваги взаємного відношення, яке засадничо виникає між Євангелієм і конкретним – персональним і суспільним – життям людини" [пор. Енцикліка Evangelium vitae (25.03.1995), AAS 68 (1976), 25]. "Між євангелізацією і людською промоцією, тобто розвитком і спасінням, існують бо глибокі зв'язки" [пор. Енцикліка Evangelium vitae (25.03.1995), 31: l.c., 26]: взявши як вихідну точку це усвідомлення, Павло VI ясно вказав зв'язок між звісткою Христа і промоцією особи у суспільстві. *Свідчення про Христову любов справами справедливості, миру і розвитку належить до євангелізації*, оскільки Ісусові Христу, який нас любить, залежить на цілій людині. На це важливе навчання спирається місійний аспект [пор. Іван Павло II. Енцикліка Sollicitudo rei socialis, 41: l.c., 570-572] соціального вчення Церкви як істотний елемент євангелізації [пор. Іван Павло II. Енцикліка Sollicitudo rei socialis, 41: l.c., 570-572; Іван Павло II, Енцикліка Centesimus annus, 5, 54: l.c., 799.859-960]. Соціальне вчення Церкви є проголошенням і свідоцтвом віри. Є інструментом і невід'ємним місцем її формування.

16. В *Populorum progressio* Павло VI хотів нам перш за все сказати, що прогрес у своїх початках та у своїй суті є *покликанням*: "За планом Божим кожна людина є покликаною до розвитку, оскільки життя кожної людини є покликанням" [N 15: l.c., 291]. Власне цей факт робить доцільними виступи Церкви у сфері проблематики розвитку. Якби він стосувався лише технологічних аспектів життя людини, а не сенсу його мандрівки через історію разом зі своїми братами і визначення меж такої мандрівки, Церква не мала б права про це казати. Як раніше Лев XIII у *Rerum novarum* [пор. N 15: 2: l.c., 481-482; Лев XIII. Енцикліка Rerum novarum (15.05.1891), 1: Leonis XII P.P. acta, XI Romae 1982, 97; Іван Павло II. Енцикліка Sollicitudo rei socialis, 8: lc., 519-520; те ж, Енцикліка Centesimus annus, 5: l.c., 799], Павло VI був свідомий того, що виконує обов'язок, пов'язаний зі своїм покликанням, проливаючи світло Євангелія на суспільні питання своїх часів [пор. Енцикліка Populorum progressio, 2. 13: l.c.,

258.263-264].
Сказати, що *розвиток становить покликання*, означає визнати, з одного боку, що його джерелом є трансцендентний заклик, а з іншого, що сам по собі він не здатен визначити собі остаточний сенс. Слушно слово "покликання" з'являється в іншому фрагменті Енцикліки, де знаходимо ствердження: "Справжній гуманізм – це лише той, який звертається у напрямку Абсолюту, визначаючи, що покликання дає справжню ідею людського життя" [пор. Енцикліка Populorum progressio, 42: l.c., 278]. Це бачення розвитку становить серце *Populorum progressio* і мотивує всі рефлексії Павла VI на тему свободи, правди й любові (caritas) у сфері розвитку. Воно є також головною причиною, чому Енцикліка є досі актуальною у наші часи.

17. Покликання – це виклик, що вимагає вільної і відповідальної відповіді. *Інтегральний людський розвиток передбачає відповідальну свободу* особи і народів: жодна структура не може гарантувати такого розвитку поза і понад людську відповідальність. "Месіанізми сповнені обіцянками, але продукують ілюзії" [пор. Енцикліка Populorum progressio, 11: l.c., 262; пор. Лев XIII. Енцикліка Rerum novarum, l.c., 14; Іван Павло II. Енцикліка Centesimus annus, 25: l.c., 822-824], вони завжди будують свої пропозиції на запереченні трансцендентного виміру розвитку, будучи впевненими, що мають його повністю у своєму розпорядженні. Ця фальшива впевненість стає слабкістю, бо тягне за собою підпорядкування людини, зведеної до засобу, що веде до розвитку, натомість смирення того, хто приймає покликання, набуває форму справжньої автономії, оскільки робить його вільною особою. Павло VI не має сумніву, що перешкоди і обмеження вповільнюють розвиток, але також певний, що "кожен, незалежно від сил, що впливають на нього, залишається головним творцем свого успіху або невдачі" [Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 15: l.c., 265]. Ця свобода відноситься до розвитку, що стоїть перед нами, але водночас стосується різних ситуацій відсталості, які не є результатом випадку або історичної необхідності, але залежать від людської відповідальності. І тому голодуючі "народи піднімають сьогодні у спосіб драматичний голос у бік народів, що купаються в

багатстві" [Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 3: l.c., 258]. Це також є покликанням, закликом до спільної відповідальності, спрямований вільними людьми до вільних людей. Павло VI мав гостре усвідомлення важливої ролі економічних структур та інституцій, але рівно ж і ясну свідомість їхньої природи як інструментів людської свободи. Тільки вільний розвиток може бути інтегрально людським, тільки у кліматі відповідальної свободи він може належно просуватися.

18. Окрім постулювання свободи, *інтегральний людський розвиток вимагає також, щоби поважали його правду*. Покликання до прогресу схиляє людей до того, "щоб більше діяти, вміти і мати, а через те більше бути" [Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 6: l.c., 260]. Але ось проблема: що означає "бути більше"? Павло VI відповідає на це запитання, вказуючи на істотну ознаку "справжнього розвитку": "має він бути інтегральний, тобто повинен сприяти до розвитку кожної людини і цілої людини" [Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 14: l.c., 264]. У змаганні різних візій людини, пропонованих сьогоднішньому суспільству ще більше, ніж за часів Павла VI, особливою рисою християнського візії є підтвердження і обґрунтованість безумовної цінності людської особи, а також сенсу її зростання. Християнське покликання до розвитку допомагає промоції всіх людей і цілої людини. Павло VI пише: "Для нас важлива людина, кожна людина, кожна група людей і врешті все людство" [Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 14: l.c., 264; пор. Іван Павло II. Енцикліка Centesimus annus, 53-62: l.c., 859-867; те ж, Енцикліка Redemptor hominis, 13-14: AAS 71 (1979), 282-286]. Християнська віра займається розвитком, не розраховуючи на привілеї чи посади влади, ані навіть на чесноти християн, які були і сьогодні є зі своїми природними обмеженнями [пор. Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 12: l.c., 262-263], але розраховуючи на Христа, до якого спрямоване кожне справжнє покликання інтегрального людського розвитку. *Євангеліє є фундаментальним елементом розвитку*, оскільки в ньому Христос "в одкровенні таємниці Отця і Його любові повністю відкриває людину самій людині" [II Ватиканський Собор. Душпастирська Конституція про Церкву в

сучасному світі Gaudium et spes, 22]. Церква, що вчиться у свого Господа, досліджує знаки часу, інтерпретує їх і пропонуючи світові "те, що йому одному відповідне, а саме: універсальний погляд на людину і на все людство" [Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 13: l.c., 263-264]. Саме тому, що Бог висловлює людині найбільше "так" [пор. Бенедикт XVI. Промова до учасників IV Національного Конгресу Церкви в Італії, (19.10.2006): Insegnamenti II, 2 (2006), 465-477], людина повинна відкритися на покликання Господа, аби реалізовувати свій розвиток. Правда розвитку глибоко таїться в його інтегральності: якщо не охоплює людину цілком і кожну людину, розвиток не є справжнім розвитком. Ось чому центральне послання *Populorum progressio* є актуальним і сьогодні, і завжди. Інтегральний людський розвиток у природній площині, відповідь на покликання Бога Творця [пор. Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 16: l.c., 265] домагається власної реалізації у "трансцендентному гуманізмі, який надає [людині] найбільшої повноти життя; такою є найвища мета персонального розвитку" [пор. Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 16: l.c., 265]. Тому, отже, християнське покликання такого розвитку стосується однаково і природного виміру, і надприродного; з цього приводу, "коли Бога спихають на задній план, наша здібність розпізнання природного порядку, мети і «блага» починає слабнути" [Бенедикт XVI. Промова до молоді , Сідней (17.07. 2008): L'Ossevatore Romano, 18 .07. 2008, c.8].

19. І врешті бачення розвитку як покликання передбачає в нім *центральний характер любові*. Павло VI в Енцикліці *Populorum progressio* зауважував, що основні причини відсталості в розвитку мають нематеріальний характер. Він закликав шукати їх в інших вимірах людини. І найперше у волі, яка часто занедбує обов'язки солідарності. По-друге, у мисленні, яке не завжди вміє добре спрямувати бажання. Тому в прагненні до розвитку потрібними є "люди, здатні до вдумливої рефлексії, шукаючи нового гуманізму, завдяки якому сучасна людина могла б відшукати сама себе" [Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 20: l.c., 267]. Але це не все. Відсталість у розвитку має ще важливішу причину, ніж дефіцит мислення: це "дефіцит братерства між людьми і між

народами" [Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 66: l.c., 289-290]. Чи люди власними силами можуть досягти цього братерства? Суспільство, щораз більш глобалізоване, зближує нас, але не робить братами. Розум сам із себе вміє зрозуміти рівність між людьми і встановлювати громадянське співжиття між ними, але не здатний установлювати братерства. Має воно початок у трансцендентному покликанні Бога Отця, який перший нас полюбив, навчаючи нас через свого Сина, чим є братська любов. Павло VI, представляючи різні рівні процесу розвитку людини, після підкреслення віри ставив на вершині "єдність всіх у любові Христа, який нас взиває, щоби як сини брали участь у житті живого Бога, Отця всіх людей" [Павло VI. Енцикліка Populorum progressio, 21: l.c., 267-268].

20. Вищевказані перспективи, показані в *Populorum progressio*, залишаються фундаментальними, щоб дати ширший погляд і спрямованість нашому заангажуванню у справу розвитку народів. Далі *Populorum progressio* багато разів наголошує на *невідкладній потребі реформ* [пор. nn. 3. 29. 32: l.c., 258. 272-273] і закликає, щоб перед загрозою серйозних проблем несправедливості в розвитку народів слід діяти відважно і невідкладно. Ця *невідкладність випливає також із любові у правді*. Це любов Христа квапить нас: *"caritas Christi urget nos"* ["Христова любов спонукує"] (2 Кор 5,14). Невідкладність не тільки вписана в речах, не тільки виникає з прискорення подій і проблем, але також і з самої ставки у грі: реалізації справжнього братерства. Значення цієї мети з нашого боку вимагає відкриття, щоб зрозуміти його глибину, і конкретної мобілізації "серцем", щоб спрямувати актуальні економічні та суспільні процеси на отримання цілком людських результатів.

(Продовження у слідуючому номері)

Літургійний рік

РІК СВЯЩЕНСТВА

„Священство – це любов

Ісусового Серця”.
св. Ян Марія Віанеї

Вечірньою Літургією Годин Урочистості Пресвятого Серця Господа Ісуса Христа у Ватиканській Базиліці 19 липня 2009 року розпочався Рік Священства. Він пов’язаний із 150-ю річницею смерті святого настоятеля з Арс Яна Марії Віанея і має на меті допомогти у зміцненні священиків в духовному удосконаленні та доціненні священицького служіння.

На інагурацію Року до Риму були привезені реліквії святого, котрий волею Бенедикта XVI був оголошений покровителем цього Року і священиків усього світу. Префект Конгрегації у справах Духовенства кардинал Claudio Hummes заохотив до проведення наукових конгресів, конференцій, симпозіумів, наукових досліджень і підготовки спеціальних публікацій. Кардинал підкреслив: „Це повинен бути рік молитви священиків, зі священиками і за священиків, рік відновлення духовності пресбітеріуму і окремих священиків”. Він також заохотив до організації Євхаристійних Адорацій в намірі освячення священиків та до оточення їх духовною опікою через молитву.

День урочистості Найсвятішого Серця Господа Ісуса у католицькій Церкві є також Всесвітнім днем молитви про освячення священиків, і саме цього благодатного дня Бенедикт XVI у своїй пастирській мудрості розпочав Рік Священства як особливий час, у якому всі ми закликані до поглиблення зрозуміння „дару і таємниці” священства. Так, саме всі ми – християни своєї Церкви, разом і кожен окремо, - маємо оточити робітників Господнього жнива турботою.

В чому полягає ця турбота? Передусім, у молитві. Перш за все, наша молитовна турбота має оточити всіх тих священиків, яких знаємо, з котрими зустрічаємось щодня. Також можемо взяти собі за правило систематично молитися в намірах конкретного священика. Особливо доручаймо Богу в наших молитвах молодих священиків. Вони тільки починають набирати священицького і життєвого досвіду. Їм також найбільше загрожують спокуси, які вороже налаштоване до католицької Церкви і християнства середовище безжалісно використовує для своїх атеїстичних цілей.

Закінченням Року Священства буде запланована на 19 липня 2010 року Всесвітня зустріч священиків на площі св. Петра, якій передуватиме Міжнародний священицький конгрес, що відбудеться 9-11 липня у Римі.

Молитва про святість священиків і монахів.

Господи Ісусе, Вічний Першосвященик, даруй нашим священикам і монахам Свою силу і любов.
Озброюй їх терпеливістю і розумінням людської слабкості.
Дай їм нездоланну мужність у боротьбі з усіляким злом.
Навчи їх пастирському піклуванню про загублених овець
і сотвори світлими провідниками на шляхах наших хвилювань і сумнівів.
Наповни їх Своєю святістю, аби їхнє життя завжди було знаком, в якому люди зможуть упізнати Тебе, Господи,
Котрий живеш і царюєш на віки вічні. Амінь.

***Постать святого настоятеля з Арс*.**

Низенький, вражаюче худий, з довгим волоссям і наповнений милосердям. Селянин, котрий до 17-го року життя черпав знання тільки з ріллі, став священиком, потім – настоятелем, і то – найвідомішим настоятелем у світі. Суворий, але, попри все, вказував на милосердного Бога. Проповідник, мученик конфесіоналу (де він він наприкінці життя перебував по 16-20 годин щоденно) Ян Хреститель Марія Віаней.

Народився 8 травня 1786 року у Франції, в с.Дарділлі, близько Ліону, у бідній селянській родині. Ріс у період Французької революції, яка принесла з собою переслідування Церкви. Не зважаючи на це, його родина була релігійною. Завдячуючи матері, мав любов до молитви. Перше святе причастя отримав таємно в 13 років у стайні, яку перетворили на тимчасову капличку, вхід до якої прикрили возом із сіном. До школи пішов у 17 років, тому що

парафіяльні школи влада зачинила. Навчання давалося йому важко. Єпархіальний священик з Екюллі відправив Яна до ліонської семінарії, але незабаром його звідти виключили з причини паганої успішності. Але він продовжував наполегливо прямувати до своєї мети і у віці 30 років був висвячений на священика.

До Арс – села, в якому провів майже все своє життя, - прибув 13 лютого 1817 року, маючи три роки священства. Вперше був залишений сам по собі, навіть без приятеля. І у місці, про яке погордливо говорили, що тут „люди відрізняються від тварин тільки хрещенням", розпочав життя простого настоятеля, до якого незабаром прийде мало не вся Франція, щоб його послухати і у нього посповідатися. Більшість мешканців у селі не дотримувалася обов'язку прийняти св. Причастя хоча б раз на рік. А в день смерті святого, тобто по 40 роках безперервної душпастирської праці, святе Причастя прийняло понад 500 мешканців.

Ян Марія Віаней був пройнятий словами Христа: „... якщо хто хоче йти за Мною, нехай зречеться себе, і візьме хрест свій, та йде за Мною". (Мф 16, 24). Папа Іоан XXIII у своїй енцикліці „Sacerdotii nostris primordia", присвяченій 100-й річниці від дня смерті святого, пише: „Ці слова Господа святий настоятель з Арс часто розважав зосередженим духом і вирішив це впровадити у своє життя. Що за благодаттю Божою прийняв, розумів, те ще з більшим запалом впроваджував у житті, і своїм прикладом через різноманітні служіння чесноті священицької аскези навіть сьогодні вказує нам безпечний шлях, на якому сяють ясним світлом убогість, чистота, послух".

Для нього було важливим все роздати іншим, не залишаючи собі нічого. Був чутливий до всякої біди, з любов'ю відчиняв двері кожному, хто в них стукав. Говорив*: „Сам також живу у бідності, є одним з вас".* З одного боку, убогий для світу, а з іншого – такий багатий: з дару Божого зцілював, робив чуда, знав гріхи тих, котрі сповідалися у нього, а в конфесіоналі проводив по 13-17 годин щоденно. Тому і назвали його мучеником конфесіоналу. Часто молився: *„О Боже мій, дозволь мені навернути мою парафію; погоджуюсь прийняти всі страждання, які захочеш мені послати протягом мого життя".*

І Бог вислухав його прохання. Роками святого не розуміли та переслідували. Йому не давала спокою його скрупульозність, все життя боявся за своє спасіння, боявся, чи Бог його не осудить. Ритм його життя знищував його тіло. І все це з любові до Господа. Часто повторював:

„О мій Боже, бажав би померти, люблячи Тебе,
ніж жити хоча б хвилину не люблячи...
Люблю Тебе, мій Божественний Спаситель,
тому що за мене був розіп'ятий...,
тому що дозволяєш мені бути розіп'ятим за Тебе".

Молитва за священиків

О Ісусе, Вічний Найвищий Священику,
збережи Своїх священиків
під опікою Твого Найсвятішого Серця,
в якому ніхто не зможе їм зашкодити.
Збережи чистими їх намащені долоні,
які щоденно торкаються Твого святого Тіла.
Збережи чистими їх уста, які зрошені Твоєю
найдорогоціннішою Кров'ю.
Збережи чистими їх серця, позначені
Прекрасною печаткою Твого священства.
Вчини, щоб зростали у любові і вірності Тобі,
охороняй їх перед зіпсуттям цього світу.
З силою переміни хліба і вина
уділи їм також міці переміни серць.
Благослови їх працю, аби дала щедрі плоди.
Нехай душі, яким служать, будуть для них
радістю і втіхою тут, на землі,
а також вічною короною в майбутньому часі.

ВІДПУСТИ НА РІК СВЯЩЕНСТВА

У зв'язку з Роком Священства, який розпочався 19 червня 2009 р., Апостольський Судовий Трибунал у справах сумління опублікував спеціальний декрет про відпусти. Відпусти, в першу чергу, стосуються священиків, котрі будь-коли з розкаянням в серці побожно помоляться принаймні, Утреню та Вечірню молитви Літургії Годин перед виставленими Святими Дарами а

також будуть вділяти таїнства, особливо сповіді. Ці священики отримають повний відпуст, який можна також жертвувати за померлих священиків, за умов: приступити до сповіді, Господнього вівтаря, а також прочитати молитви в намірі Святішого Отця.

Натомість, частковий відпуст, який також можна жертвувати за померлих священиків, можуть отримати кожного разу ті священики, котрі побожно помоляться відповідні молитви про освячення життя та праці священика.

Відпусти, пов'язані з Роком Священства, можуть отримати також й інші групи вірних. Кожний охрещений може в цей період отримати повний відпуст, якщо «з каяттям в серці» прийме участь в Святій Месі, жертвуючи в цей день молитви та добрі вчинки в намірах священиків, «щоб Ісус формував їх відповідно до Свого Серця». Цей відпуст пов'язаний з умовами святої сповіді та молитви в намірах Святішого Отця, а також з конкретними датами: днями початку та закінчення Року Священства (19 червня 2009 р. та 11 червня 2010 р.), 150-ю річницею смерті св.Яна Марії Віаннея (4 серпня 2009 р.), кожним першим четвергом місяця, а також іншими днями, визначеними окремими ординаріями.

Повний відпуст охоплює також, за звичайних умов, особи похилого віку та хворих, котрі не можуть покинути своє помешкання, якщо прочитають в згадані вище дні молитви про освячення священиків та пожертвують в цьому намірі, за посередництвом Марії, Цариці Апостолів, свої страждання. В свою чергу, частковий відпуст можна отримати, молячись п'ять разів «Отче наш», «Радуйся, Маріє» та «Слава Отцю» або будь-яку іншу відому молитву до Серця Ісуса в намірах освячення священиків. Також декрет Апостольського Судового Трибуналу у справах сумління заохочує, щоб відповідні богослужіння та Святі Меси і сповіді відправляли священики, призначені до пастирської праці в катедрах та парафіяльних костьолах, з якими пов'язані повні відпусти.

Францисканська формація

Францисканська духовність.

"Францисканська дорога – для тих, хто вирішив йти нелегкою дорогою разом із своїми братами і сестрами, наслідуючи Ісуса Христа за прикладом і допомогою св. Франциска. Її супроводжують молитви з безцінної францисканської скарбниці а також приклади з життя святих Францисканського Ордену Світських. Вона має конкретні етапи, кроки на шляху до святості, труднощі і запитання, які можуть виникнути в житті, і поради як їх вирішити. Вони не є ліками від усіх проблем і не для всіх однаково прийнятні, але можуть стати братам і сестрам у нагоді, підтримати їх у тяжкій ситуації або просто допоможуть у якійсь конкретній справі, пов'язаній з життям в общині ФОС…", - так чудово написав наш брат, член общини ФОС м. Житомира Станіслав Ганський у маленькому, але дуже змістовному підручнику Францисканського Ордену Світських. До речі, брат Станіслав пройшов складну школу францисканського становлення в общині різних рівнів: він починав від місцевої общини і зараз є Старшим Регіональної Ради ФОС Північного Регіону, тісно спілкується з Національною Радою ФОС; і ті висновки, які він зробив із бачення нашої францисканської дороги, на мій погляд, є доречними і корисними.

Кожен із бажаючих може ще раз перечитати ці матеріали і використати їх у своєму францисканському житті.

Розпочинаємо друкувати сторінки з підручника Францисканського Ордену Світських, підготовленого братом Станіславом Ганським, який був надрукований в 2006 році в м. Житомирі, за дозволом Церковної влади. Він розрахований на тих, хто йде не легкою, але благодатною дорогою спасіння зі своїми духовними братами і сестрами у Христі, котру проклав засновник і покровитель великої родини Францисканського Ордену Світських (ФОС) – святий Франциск з Асізі.

1. Вступ

Дорогі брати і сестри у Христі !

У кожного з нас є своя, неповторна дорога – дорога, якою ми повинні пройти через все життя. І тільки від нас самих залежить вибір цієї дороги, як і з ким ми її пройдемо. Ціна цього вибору – вічне життя. Усі ми, хто хрестився в ім’я Пресвятої Трійці, вже стоїть на шляху спасіння, але це не означає, що далі можна не

турбуватися про своє майбутнє і залишається плисти за течією ріки Життя, яка впадає у море Небесного Царства. Бог обдаровує нас Своєю благодаттю, підтримує і наставляє нас на правильний путь, але одночасно бажає , щоб ми співпрацювали з Ним, щоб ми старалися і прикладали зусилля для спасіння наших душ. Тому потрібно замислитися, на якому шляху ми стоїмо, як ми живемо, яке ми маємо покликання і чи не марнуємо ми таланти, якими обдарував нас Господь.

У Римо-Католицькій Церкві є багато рухів, які покликані допомогти людині знайти свою дорогу і як найкраще реалізувати своє покликання. Але і тут виникає багато проблем, сумнівів і різних питань. Чи це моя дорога? Чи я зможу? Навіщо це мені? і т.д. Вичерпні відповіді на ці питання ми повинні, з Божою допомогою, знайти самі. Але для того, щоб нам було легше це зробити, можемо користуватися Святим Письмом, порадами інших людей, які вже мають досвід, або читати літературу, яка полегшує нам розуміння деяких складних питань.

До таких видань відноситься і цей невеликий підручник, який розрахований на всіх, хто бажає йти, або вже йде однією з тих доріг, яка носить ім'я свого засновника св. Франциска Асізького – дорогою Францисканського Ордену Світських (ФОС).

Чому підручник? Не тому, що по ньому потрібно навчатися як у школі, але для того, щоб у будь-який час, коли виникає потреба вирішити якесь питання, можна було прийняти рішення або помолитися, щоб він був "під рукою".

2. Св. Франциск Асізький

Біографічні данні

1181/1182 Народження Франциска Бернардоне в м. Асізі.

1198-1216 Понтифікат Інокентія ІІІ.
1202-1204 Полон та хвороба.
1205 Навернення.
1206 Голос з хреста в церкві св. Дам'яна: "Франциску, іди відбудуй мій дім..."
1206-1208 Франциск відбудовує церкви: св. Дам'яна, Св. Петра та Порціюнколу.
1208 Перші учні Франциска. Перші місії.
1209(10) Усне затвердження Уставу Менших Братів Папою Римським Інокентієм ІІІ.
1216 Затвердження Папою Римським Гонорієм ІІІ відпусту в Порціюнколі.
1217 Капітул в Порціюнколі.
1219 Франциск у султана.
1220 Перші мученики Франциска в Святій Землі.
1221 Франциск складає Перший Устав, який надалі отримає назву *Незатверджений Устав.*
1223 Франциск складає Другий Устав. Папа Римський Гонорій ІІІ затверджує його.
1224 40-денний піст Франциска на горі Альверні. Отримання стигмат.
1225 Хвороба Франциска.
1226 Смерть Франциска.
1228 Папа Римський Григорій ІХ проголошує Франциска святим.

Францисканська духовність

Про францисканську духовність написано і сказано досить багато, і тому ми не будемо повторювати ті досить мудрі і глибокі роздуми (кожен зацікавлений може звернутися до певної літератури), а відмітимо деякі найбільш важливі і суттєві речі.

1. Надзвичайна *простота і ясність* життя – відображення простоти і ясності духовності св. Франциска .
2. *Практичне втілення* пізнання Божої волі в кожній хвилині буття святого.
3. *Пресвята Євхаристія* – Тіло і Кров Господні - центр усього життя Франциска.

4. Велика любов, довіра і повага до *Римо-Католицької Церкви і священства*.
5. *Бідність* - "євангельська перлина" - Кохана св. Франциска.
6. *Братерська любов* до усього Божого створіння, яка проявляється у служінні без меж і умов.
7. *Духовна радість* – джерело сили і витривалості у боротьбі з труднощами і спокусами .

Отже, дорогі брати і сестри, бачимо, що святий Франциск намагався у своєму житті шукати Божої волі не стільки через читання і розмірковування над Євангелієм, скільки через втілення у своєму житті євангельських ідеалів. Він звільнився від усього земного як купець, що продав усе що мав, щоб купити поле, на якому знаходиться безцінна перлина, і з великою покорою і простотою, без лукавої мудрості, від часу свого навернення аж до смерті бажав і наслідував тільки Одного – Ісуса Христа розіп'ятого.

Пресвята Жертва - Тіло і Кров Господні - являються для Франциска центром і метою його життя. Наскільки ж нам потрібно принизити себе, якщо Всемогутній Бог, Цар Всесвіту, Початок і Кінець усього, принизив Сам Себе до такої малої частинки хліба і віддав Себе у руки Свого створіння. О, неосяжна Любов Божа... Ті, хто тримали у своїх руках цей безцінний дар Божої любові, єпископи та священики, були для св. Франциска вчителями і наставниками, з огляду на Того, Кому вони служили.

Наслідуючи Ісуса Христа у всьому, Франциск був особливо вірним своєму Вчителю у святій Бідності, яку вважав для себе за пані, а втрату земних речей і скарбів визнавав за прибуток у небесних скарбах. Під час труднощів цього світу, боротьби з ворогом людства сатаною, Франциск черпав сили з духовної радості, яка витікала зі служіння Господу і всьому Його створінню, а особливо бідним і нужденним, хворим і покинутим.

Тому, дорогі брати і сестри, підсумовуючи наші коротенькі роздуми над духовністю св. Франциска, відкинемо усяку гординю, користолюбну мудрість, пусту славу і примарні скарби та вигоди цього світу; в сердечній простоті і любові, наповнені Святим Духом, наслідуємо Господа нашого Ісуса Христа, виконуючи святу волю Небесного Отця.

"Тому великий сором для нас, рабів божих, що святі доконували великих справ, а ми хочемо отримати честь і славу, розповідаючи про них" (Наставляння VI, 3).

"І ходив з того дня Франциск, відважний воїн Христовий, по всіх містах і селищах, і слово його та проповідь були не в переконливих словах людської мудрості, але в об'явленні Духа і сили, сповіщаючи Царство Боже, проповідуючи мир, навчаючи спасінню і покаянню на прощення гріхів..." (Перше житіє Фоми Челянського. XV.36).

Підготувала с. Людмила Павловська

ЦВІТ З НАЗАРЕТУ

Радуйся, Маріє, з Тобою Христос,
і над грішним миром Бог Тебе возніс,
і Тебе, Маріє, буду я молить,
дай мені для Бога серце відчинить.
(Роздуми на травневі богослужіння)

Мати наша свята Римо-Католицька Церква віддає найбільшу честь після Ісуса Христа Пречистій Діві Марії. Ця шана безустанно зростає. Доказом цього є тисячі храмів, присвячених Її Імені, свята, встановлені на Її честь, велика кількість общин, які об'єднують Її шанувальників. Нема ні однієї католицької церкви, де б не було побіля престолу Ісуса Христа ікони Його Матері.

Пречиста Діва Марія не лише є Матір'ю Ісуса, не лише після Нього найбільш шанована, але є ще й нашою матір'ю. З Її рук невпинно спливають на нас струмені дочасних і вічних благодатей. Вона добре пам'ятає заповіт, отриманий від Свого Сина під хрестом: "Це Син Твій". Ці слова стосувалися всіх людей. По всій Україні, в кожній хатині, у кожній церкві, на першому місці перебуває "Мати українського краю". Тому будьмо гідними дітьми наших побожних предків і так як вони, славімо Марію.

Марія – пресвяте ім'я Пречистої Діви. Ми, християни, отримуємо під час святого хрещення ім'я святого. Господь Бог давав імена тим особам, які в справі відкуплення мали займати важливе місце, і кожне ім'я, об'явлене Богом, мало своє таємне значення. Так зробив Господь Бог і з Пречистою Дівою. На

чотирнадцятий день, згідно із встановленим обрядом, дали своїй дитині ім'я, об'явлене Ангелом – "Марія".

Згідно з листами вчителів Святої Церкви, ім'я Марія має п'ять значень.

1. Св. Іоан Дамаскін свідчить, що "Марія" значить те саме, що невістка або жона. Марія є нареченою в найвищому значенні цього слова. Вона є дівою і матір'ю; в Ній досконало відображаються всі чесноти нареченої. І тому Церква наша співає: "Радуйся, наречена, ненаречена". Вона є тою нареченою, яку в об'явленні бачив св. Іоан: "І з'явилося на небі велике знамення: жона, оповита сонцем; під ногами її місяць і на голові її вінець з дванадцяти зірок." (Одкр 12,1).

2. "Марія" є те саме, що «Владичиця» або «Пані». Від першого приходу на землю була владичицею гріха, бо він ніколи не володів Її Непорочним Серцем. Її влада була майже необмежена, бо наказувала Богочоловікові. Всю історію молодого Ісуса Христа (аж до 30 років життя) Святе Письмо оповідає трьома словами: "…і корився їм" (Лк 2,51). Наскільки далеко сягає влада Ісуса Христа, настільки далеко розтягається і влада Пречистої Діви Марії; де служать Христові, там служать і Його Матері.

3. Ім’я «Марія» означає те саме, що й «зоря моря». «Називаємо Її зорею, – пише один з вчителів Церкви, - через Її рідкісну чистоту, яка ще збільшилася Різдвом Божого Слова, Яке вийшло з Неї так само, як виходить світляний промінь з зірки».

4. Ім’я «Марія» в значенні «гірке море». Називають Пречисту морем через повноту благодаті Божої, якою наділив Її Всевишній; гірким морем - через безліч

страждань, які зносила з волі Божої. "…не називайте мене Ноєминню, а називайте мене Марою, тому що Вседержитель послав мені велику біду" (Руф 1,20).

5. Ім'я «Марія» означає те саме, що «Просвічуюча». Пречиста Діва Марія просвічує цілий світ своїм величним кладом, чудами свого милосердя і блиском своєї слави.

Марія є для нас тим чудовим стовпом, який, з одного боку, береже нас перед вогнем гніву Божого, а з другого, освічує весь світ і вказує дорогу до обіцяної землі.

Велике, могутнє і святе ім'я "Марія", тому у всіх потребах, скрутах, нещастях, горі нехай не сходить з наших уст ім'я "Марія".

Молитва: Я припадаю нині до Твоїх Пресвятих Стоп, щоб показати любов, і Тобі, Царице неба, віддати належну шану. Обираю Тебе єдиною Заступницею перед Ісусом, Твоїм Сином. Бережи і стережи душу і тіло моє по всі дні життя, а особливо в годину смерті. Твоїй могутній опіці віддаю Святу Католицьку Церкву та її пастирів. Тобі доручаю нашу Україну, і благаю про єдність в ній та усунення релігійних й політичних розбратів. Твоїй Материнській любові віддаю своїх приятелів, добродіїв, сестер і братів ФОС, хор "Магніфікат", рідних і близьких, грішників і забуті душі в чистилищі. Поглянь ласкавим оком з небесного престолу на мене і почуй мої молитви, поблагослови розважання, котре хочу зробити на Твою честь. А наприкінці благаю Тебе про наступну ласку: щоб я Твоєму Синові вірно служила аж до смерті і вмерла в стані освячуючої благодаті. Амінь.

Підготувала с. Валентина Борчалінська за виданням: ***Козаневич, О.Є., ЧСВВ. Цвіт Назарету. – Л.: Місіонер, 1995.***

ІКОНА ЯК ІСТОРІЯ СПАСІННЯ

Чудотворна ікона Матері Божої Бердичівської.

Створений світ наповнений Божим образом. Наділивши людину здатністю творити, Бог дав їй можливість розкрити себе

самого через образ – ікону. Краса ікони – це прояв краси духовного світу, коли матеріальне стає символом нематеріального, тіло – символом духа, творіння – символом божественного. Ікона творить зв'язок між тим, що сприймають відчуття – змістом, який бачить розум, та духовним сенсом, який вловлює чисте серце. Ікона – це богослов'я, що виростає із духовного та літургічного життя Церкви.

Ікона – це зображення, але зображення своєрідне. Це – Образ – Слово. У цьому Слові-Образі зливаються історичний та богословський розвиток ікони. Адже ікона трактує Слово Боже як Образ.

Мова ікони складна, бо ікона є образом і водночас словом, вона є об'явленням і водночас – пригадуванням. Ікона містить у собі біблійне слово, яке стало образом, яке живе в церковній общині, спонукає до молитви, споглядання, роздумів, викликає духовне зворушення і навіть конкретні жести: хресне знамення, поклони, цілування… У цьому розумінні ікона стає простором для зустрічі з живим Богом, з Його Словом, з Христом та з братами і сестрами у вірі.

Іконописець сприяє спілкуванню між Богом та людьми, яке здійснюється за посередництвом ікони. Це спілкування боголюдське насамперед тому, що це передача Слова-Образу, Логоса-Христа, правдивого Бога і правдивої Людини, але також і тому, що це передача не лише божественного виміру, але й цілої людської духовної мудрості, богословської традиції, тобто людського розуміння спасіння. Через ікону відбувається й живе передання того конкретного способу, яким людина сприйняла своє спасіння. Ця матеріальність, ця "фізичність" ікони стає образом того, як самі фарби та малюнок воістину одухотворяються, починають говорити про Бога й уділяти Його. Ікона – ця "іпостатизована" дійсність - означає не лише те, що вона іпостатизована у Спасителі, у Божественній Особі, адже береже пам'ять про Нього, робить Його присутнім, це іпостатизація людської особи через дію Святого Духа.

Ікона це середовище, де формується людська думка, вона є взірцем думки, яка народжується в серці. Отож ікона є живим організмом, і пізнавати її слід саме як таку. Це – духовна дійсність, де під "духовним" розуміємо все те, що завдяки дії

Святого Духа говорить нам про Бога, нагадує нам про Нього, уділяє Його нам і повертає нас до Нього.

Пресвята Божа Мати проявляла свою опіку над нашим народом у тому, що в різних місцях на наших землях Вона надавала чудотворну допомогу за допомогою різних ікон і таким

чином створювала по всьому краю не тільки твердині віри, але водночас чудотворні ікони Божої Матері ставали вогнищами милосердя й любові Божої. В них наш народ знаходив, за заступництвом Пречистої, потіху, отримував від Неї здоров'я душі і тіла.

Вже 403 роки до Бердичівського Санктуарію поспішають паломники з усієї України та Польщі. Марія в бердичівському візерунку як Цариця і Слухняна Діва від віків терпляче вслуховується в прохання і благання своїх дітей, котрі волають до Неї словами пісні:

Коли тривога нас огорне,
Матір, підтримай нас.
Заступництвом Своїм у Бога,
Матір, підтримуй нас.
О Матір, підтримуй нас
Невтомно в кожний час.

19 липня 1998 року ординарій Києво-Житомирської дієцезії єпископ Ян Пурвінський звершив акт коронації ікони Божої Матері Шкаплерної у Бердичеві. Це була вже третя коронація бердичівського образу, який протягом багатьох століть оточений великою пошаною вірних.

Вже від п'ятого століття, коли Ефеський собор проголосив Марію "Матір'ю Бога", почали надавати її також титул Цариці.

Коронована Богом на Царицю неба і землі, вознесена над усіма хорами ангельськими і понад всією небесною ієрархією святих, воссідає праворуч свого єдиного Сина, нашого Господа Ісуса Христа і впевнено здобуває для нас те, про що просить в своїх материнських молитвах.

Цю правду католицька Церква підтверджує урочисто коронуючи прославлені благодатями візерунки ікон Пречистої Діви. Така подія відбулась 250 років назад в Бердичеві, коли єпископ Київський Каєтан Ігнатій Солтис увінчав коронами, вдячним даром Папи Римського Бенедикта XIV, візерунок Ісуса і Його Матері. У 1820 році корони папи Бенедикта XIV було викрадено з костелу разом з іншими цінностями. А ще раніше, 23 травня 1647 року, Станіслав Заремба з Калинова, єпископ Київський, оздоровленний Матір'ю Божою, оголосив ікону чудодійною.

Свідоцтва про ласкавість та милосердя Матері Божої Бердичівської збирали на богослужіння людей зі всіх куточків України. Кармеліти поширювали культ Матері Божої через урочисті богослужіння з процесіями в усі свята Марії, храмові свята, новенни та октави. Головними храмовими святами були урочистості Матері Божої Шкаплерної (16 липня), Матері Божої Сніжної (5 серпня) та Непорочного зачаття (8 грудня).

Нову ікону написано в 1991 році. Був виконаний образ Мадонни типу Одигітрії, Званої Матір'ю Божою Сніжною (оригінал знаходиться у Римі). Образ оздоблений багатофігурними композиціями янголів та увінчаний оком Божого Провидіння у трикутнику. Цей символ Святої Трійці нагадує вираз св. Альфонса Лігурійського, що "Марія є шедевром Святої Трійці", а також, що Її справою є особлива благодать та привілей Божого Материнства Пресвятої Діви Марії.

Нова ікона, оточена пошаною, через шість років після часу створення, на прохання Мар'яна Яворського, митрополита Львівського, та кармелітів босих, була освячена Святійшим Отцем Іоаном Павлом II у костелі св. Ядвіги Королеви на Азорах, у Кракові, 9 червня 1997 року, під час V апостольського паломництва до Польщі.

27 червня 1997 року, у день Матері Божої Безустанної Допомоги, ікона була передана з каплиці Провінційної Курії Ордену Кармелітів Босих у Кракові до Бердичева.

Сьогодні знову точиться боротьба за Неї та Її Сина. Тому закінчуємо сьогоднішні роздуми **молитвою**:

Під

Боже, Володар і Господь народів, з Твоєї руки і правосуддя не відпускай нас, а за заступництвом Пресвятої Діви Марії, Цариці нашої, благослови нашій Батьківщині, щоб завжди була Тобі вірна, роздаючи честь і славу Твоєму Імені Святому, а синів своїх вела до правдивого щастя. Всемогутній, вічний Боже, зішли нам глибоку і великодушну любов до братів, сестер і до наймилішої матері Батьківщини нашої, щоб ми їй і народу Твоєму, забувши про свою користь, могли шанобливо служити. Через Христа, Господа нашого. Амінь.

Життя общини

Спогад блаженної смерті св. Франциска.

"Солодко чути, як глибоко в серці
Зараз спокійно родиться любов…"
(Канцоне)

Транзітус… Яке знайоме і рідне слово для кожного францисканця. Одне слово, а таке глибоке значення – Перехід св. Франциска до вічного життя, який перетворив цей Перехід в Літургію, подібну до смерті Господа Ісуса Христа.

Заклик св. Франциска: "Жити згідно Євангелія, прославляти Господа в усіх Його твореннях, своїм життям убогим, в покорі, вірним образу Ісуса Христа" живе вже 800 років. І всі покоління мають покликаних мирян, які своїм життям, на місцях праці, в сім'ях свідчать про життя, згідно з Євангелієм, наслідуючи св. Франциска.

Як нас навчає Катехізис Католицької Церкви: "Евангельские советы в их многообразии предложены каждому ученику Христа. Совершенство любви, к которой призваны все верующие, означает для тех, кто свободно принимает призыв к посвящению жизни Богу, что они обязуются хранить целомудрие Царства Божия, жить в бедности и послушании. Жизнь "посвящённую Богу", характеризует *исполнение* этих советов в устойчивом состоянии жизни, признанном Церковью". (стр. 228).

Не всі можуть приходити на зібрання спільноти, коли за станом здоров'я, хворобою, але серце радіє, бо бачить всіх, хто прийшов, кого привели родичі на Транзітусі. А ще вдвічі радіє, бо бачить шанувальників св. Франциска, молодь, які цікавляться спільнотою св. Франциска. І так хочеться всіх обійняти і передати цю безмежну Божу Любов.

Великі благодаті нам дав Господь для розпізнання правди віри. Цей вогник Божої Любові, який горить в наших серцях нам необхідно доносити до кожної людини. А як це тяжко зробити, щоб тебе зрозуміли далекі від Божої віри люди, які вірять в дзвін монет і шелест купюр, а не у вічну Божу Любов.

Ламання хліба, ділення хлібом, потиск руки – це безмежна всепробачаюча любов Господа до людей, яку Він встановив на Останній Вечері. Так і св. Франциск поламав хліб і дав кожному брату на знак своєї ніжної любові. "Сия есть заповедь Моя: да любите друг друга, как Я возлюбил вас, да любите друг друга". (пісня). Ще багато нам потрібно удосконалюватися, щоб зрозуміти цю істину Любові.

Подібно до Ісуса, Який на хресті взивав до Бога Отця: "Отче, у Твої руки віддаю дух мій". (Лк. 23,44), св. Франциск в останні миті земного життя рецитував Псалом 142: "Я голосом моїм до Господа взиваю, я голосом моїм до Господа молюся". Із глибини серця Франциска звучали чудові слова на прославу Божого творіння, які записані у безсмертний Гімн Сонцю. Святий говорив: "Будь прославлений, мій Господь, за нашу сестру Смерть тілесну, якої жодна жива людина не може уникнути. Біда тим, котрі помирають в смертельних гріхах! Блаженні ті, котрих знайде в Твоїй святій волі, бо друга смерть не зробить їм зла".

Молитовна тиша, під час якої францисканська родина з вознесеними руками взиває "Отче наш…", "Радуйся, Маріє…", "Слава Отцю…" 5 разів, на згадку смерті св. Франциска. У ці хвилини наближаєшся до правди віри, але як її збагнути розумом!!!

На закінчення загальна молитва, звернена до св. Франциска, промовляється кожним. Не тільки на Транзітусу, але й кожного дня в пам'яті і на вустах ці слова "Не залишай нас, отче Франциску… Дивовижний цей дар – любов Твоя… Навчи нас нести всім людям цей скарб… *Підготувала с. Людмила Данилко*

Вітання

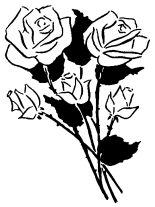

Сердечні вітання від братів і сестер ФОС Полянської парафії люб'язно нам надіслала її секретар Казимира-Тереза.

В ювілейний Рік Священства надсилаємо вітання нашим дорогим священикам-францисканцям, які служать в Полянській парафії: настоятелю о. Мирославу Карачіні, о. Антонію, о. Оліверу, о. Ромуальду Загурському, вікарію о. Бенедикту Свідерському.

Нехай св. Франциск провадить
Шляхом Миру та Добра.
А ваша мудрість нам дає живу пораду,
Щоб віковічною душа була!

* * *

Францисканський Орден Світських м. Житомира вітає своїх ювілярів. У 2009 році святкують:

- *дні народження*: Сичевська Марія – 80 років, Мац Юзефа – 75 років, Русецька Ядвіга – 70 років, Буравська Антоніна – 65 років, Зіневич Олена – 55 років, Журавльова Валентина – 55 років, Турун Марія – 50 років, Вітвицький Іван – 40 років, Голуб Марія – 40 років.

- *15 років,* як прийняли вічні обіти: Буравська Антоніна, Велещук Зіта, Вольська Юзефа, Голуб Марія, Загурська Леоніда, Котвіцька Юлія, Окунєва Марія, Сичевська Марія, Смірнова

Фаустина, Талько Станіслава, Турун Марія, Ходаківська Ядвіга, Чайковська Валентина.

Бажаємо, щоб св. Франциск і надалі підтримував їх, а францисканський дух, як джерело любові, завжди пломенів у їхніх серцях.

18 вересня – бл. Амброзій Марія з Торренто, священик і мученик з III Регулярного Ордену (1866-1936)

Сальвадор Хуліо Феррандіс народився 16.04.1866 року в Торренто (Валенсія, Іспанія). Закінчив навчання в духовній семінарії в Валенсії. Однак після дияконських свячень вступив до терці арів капуцинів від Матері Божої Скорботної. 04.04.1892 року отримав священицькі свячення, а вічні обіти склав 05.07.1898 року. Він був людиною великої культури, але м'якого характеру. Завжди був більш схильний до послушництва ніж до керування. Його душпастирське служіння полягало в духовних настановах спільноті, в сповіданні братів та учнів.

Після арешту підчас перебування в родинному домі 21.08.1936 року отець Амброзій опинився у в'язниці La Tore в рідному місті. Там з дев'ятьма співбратами він надалі провадив спільнотове життя. Люди чули як в келії співали на честь Ран Матері Божої Скорботної і св. отця Франциска.

Вранці 18.09.1936 року разом з сімома священиками і монахами о. Амброзій був перевезений до в'язниці La Montellin, яку також називали Pucha L'alt. Отець Амброзій незважаючи на свою боязливість, огорнутий прагненням мучеництва, потішав своїх товаришів, підносячи в останню хвилину долоні для благословення і пробачаючи своїх катів.

Багато його біографів згодні, що о. Амброзій був францисканською квіткою: вразливий, покірний, згодливий, вбогий, послушний, мовчазний, скупий на слова, той, хто ніколи не говорив поганого про інших, але в кожному шукав добро. Можна його охарактеризувати як людину глибокої віри та великого шанувальника Євхаристії.

Його тіло спочиває у каплиці Мучеників в парафіяльному костелі Матері Божої з Гори Сіон у Торренто і є часто відвідуваним вірними.

Папа Іван Павло II беатифікував його 11.03.2001 року у Римі в групі 233 іспанських мучеників.

* * *

Всемогутній, Вічний Боже, з Твоєю допомогою бл. Амброзій Марія, священик і мученик, навіть до смерті захищав віру; вчини, щоб за його заступництвом, ми з любові до Тебе терпеливо зносили всі випробування та з усіх сил прямували до Тебе. Бо Ти є правдивим життям. Через Ісуса Христа, Господа нашого. Амінь.

Переклад с. М.Окунєвої з книги: ***Słotwiński, T., Damian, M. Święci franciszkanie na codzień.***

* * *

Дивися правді в очі,
Покине тебе темрява ночі,
Залишать тебе смуток і сльози,
Серце покинуть морози.

Ісус відкупив тебе кров'ю,
Визволив з пут сатани.
Чому ти себе так не любиш,
Йдеш знов до тієї тюрми.

Навіщо той камінь на серці,
Навіщо тобі ті мури,
Віддай ти це все Ісусу
Визволить Він із зажури.

с. Олена Вільчинська (м. Вінниця)